

פרשת וארא

אצבע אלקים הוא (ח, טו)

למה התכוונו החרטומים באומרם "אצבע אלקים?"

באר **האבן עזרא**, שכוונתם היתה לכפר ולומר שמדובר בארוע מקרי הנובע מתנועת הכוכבים, ואין לכך כל קשר לאלוקי ישראל. וכאן מתעוררת השאלה,

איך יתכן שפרעה והחרטומים מתרצים לעצמם את המכות כתופעות טבע, וכי אין שכל בקדקדם? הרי כלל נקוט בידנו, שכשישנן עשר שאלות עם עשרה תרוצים ולעומת זאת יש תרוץ אחד העונה על כל השאלות יחד, התרוץ האחד הוא הנכון, ומדוע ואיך יכלו להתעלם מהאמת הפשוטה?

אלא, שלכל אדם יש 'מערכת' במח הממונה על הסקת מסקנות הגיוניות, וישנם, לא עלינו, אנשים שמערכת זו אינה עובדת אצלם כראוי, וזאת מחמת שתי סבות:
א. כשהאדם לא ניחן במדה מספקת של חכמה.

ב. האדם הוא חכם, אבל אחרי ששתה כמה כוסות אינו מסוגל להסיק מסקנות הגיוניות...
והדברים יתבארו בספור הבא:

מעשה באדם שנכנס לבית מרזח והזמין כוסית שתיה לו, לבעל בית המרזח ולכל הנוכחים. מיד לאחר שסיים לשתות קם ויצא. מהר אחריו בעל בית המרזח: "ומה עם התשלום?" "איזה תשלום? אין עמי **כסף כלל**"... הכה בעל בית המרזח את האיש מכות נאמנות. למחרת נכנס אותו אדם בשנית אל בית המרזח ואמר: "תמזג כוס יי"ש - **לי ולכל הנוכחים**" - "ומה אתי, למה אתה לא מזמין גם אותי?", שאל בעל בית המרזח. - "**אתה?**", התריס האיש, "אתה רק שותה כוס אחת, מיד אתה נהיה אליים"...

ג. ישנם אנשים שנחנו בשכל רב וגם לא שתו יין, אבל הם "**שכורים ולא מיין**", הם שכורים מתאוה או מגאווה וזה מה שגורם להם לטעות. פרעה והחרטומים היו שכורים מגאווה, וגאווה זו גרמה להם לחפש תרוצים שונים ומשונים למכות, והעיקר לא להגיע למסקנה האמיתית שה' הוא האלקים. כלומר, כאשר מערכת הסקת המסקנות נפגמת, עלולים להגיע למצבים כאלו. ומה גורם לכך? שכרות. אך יש שכורים ולא מיין, אלא מתאוות, מכבוד, מגאווה, המכנים "**נגיעות אישיות**", הם הגורמים לשבוש מערכת הסקת המסקנות במוחו של האדם... וזאת היתה גם הבעיה של החרטומים!

מקור: הרב שלמה לוינשטיין